

PRVI OSNOVNI SUD U BEOGRADU

TUŽILJA: Jelena Milić, iz Beograda, [REDACTED], koju zastupa advokat Bogdan Ivanišević iz Beograda, [REDACTED] i drugi advokati prema originalnom punomoćju u spisima predmeta ("Tužilja")

TUŽENI: Vojislav Šešelj, [REDACTED], Beograd ("Tuženi")

Vrednost spora: [REDACTED] dinara

TUŽBA

- zbog povrede prava ličnosti -

Primeraka 2 (dva)

Priloga: 3 (tri)

U Beogradu, 31. oktobra 2018. godine

I. Uvod

1. Tužilja je u javnosti poznata kao osnivač i direktorka Centra za evroatlantske studije ("CEAS"). CEAS je nezavisna think-tank organizacija koje se zalaže za punopravno i aktivno članstvo Srbije u EU i NATO savezu. CEAS-ove projekte su do sada podržali, između ostalih: Nacionalna zadužbina za demokratiju (SAD); Fond za otvoreno društvo; Evropska komisija; Balkanski fond za demokratiju – GMF, Srbija; NATO odeljenje za javnu diplomatiju; Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS), Srbija; Friedrich Nauman Fondacija, Srbija; Friedrich Ebert Fondacija, Srbija; Ambasada SAD u Srbiji, i Ambasada Kraljevine Norveške u Srbiji.

DOKAZ:

- Izvod sa internet stranice www.ceas-serbia.org/sr/projekti, sa podacima o svim projektima CEAS-a, donatorima i sredstvima koja su donirana u cilju sprovođenja projekata (prilog br. 1).

2. U decembru 2016. godine uticajni website magazin Politico je svrstao direktorku CEAS-a Jelenu Milić među 28 najuticajnijih evropskih ličnosti koje "talasaju, pokreću i oblikuju Evropu".

DOKAZ:

- Kopija članka "Jelena Milić: The Audacious Atlanticist" [bez označenog datuma], www.politico.eu/list/politico-28-class-of-2017-ranking/jelena-milic/, sa prevodom na srpski jezik (prilog br. 2).

3. Tuženi je jedan od osnivača i dugogodišnji predsednik Srpske radikalne stranke, bivši potpredsednik Vlade Republike Srbije, kao i narodni poslanik u Parlamentu Republike Srbije. Međunarodni rezidualni mehanizam za krivične tribunale je Tuženog 11. aprila 2018. godine osudio na 10 godina zatvora za zločin protiv čovečnosti.

4. Tuženi je svojim izjavama tokom gostovanja u emisiji "Dobro jutro Srbijo" na TV Happy od 15. avgusta 2018. godine povredio čast i dostojanstvo Tužilje, iznošenjem uvreda na račun Tužilje. Tužilja traži da sud utvrdi da je Tuženi povredio njenu čast i ugled, obaveže Tuženog da Tužilji isplati novčani iznos u visini od 200.000,00 dinara na ime naknade nematerijalne štete zbog prouzrokovanih duševnih bolova i straha, i obaveže Tuženog da objavi presudu.
- 5.

II. Nadležnost

Stvarna nadležnost osnovnog suda proizilazi iz Zakona o uređenju sudova. Prema tom zakonu, osnovni sud sudi u prvom stepenu u građanskopravnim sporovima ako za pojedine od njih nije nadležan drugi sud (član 22, stav 2). U ovom slučaju, nije nadležan neki drugi sud.

6. Mesna nadležnost Trećeg osnovnog suda proizlazi iz člana 44, stav 1 Zakona o parničnom postupku ("ZPP") koji kaže: "*Za suđenje u sporovima zbog vanugovorne odgovornosti za štetu, pored suda opšte mesne nadležnosti, nadležan je i sud na čijem je području štetna radnja izvršena ili sud na čijem je području štetna posledica nastupila.*" Pošto se u ovom slučaju radi o vanugovornoj odgovornosti za štetu, a štetna posledica u vidu duševnog bola i straha izazvana je na području prebivališta Tužilje, za odlučivanje u ovom sporu nadležan je i Prvi osnovni sud.

III. Navodi Tuženog kojima se povređuju čast i ugled Tužilje

7. Na početku emisije "Dobro jutro Srbijo", emitovane uživo na TV Happy 15. avgusta 2018. godine, Tuženi nije želeo da sedne na stolicu na kojoj je dan pre toga, takođe u emisiji "Dobro jutro Srbijo", sedela Tužilja, rekao je "ne stvarno ovo nije za zezanje, [...] pojavili se raznorazni insekti od kojih se čovek ne može odbraniti, nije to samo ovaj nilski komarac ili stršljen [...] Ja pomalo strepim od te stolice na kojoj je sedela Jelena Milić, znate ona je NATO propagator, druži se sa tim NATO oficirima, ali NATO se sad bavi produkcijom biološkog oružja, kome će teško biti da se uđe u trag ... neke najbanalnije bolesti ili sediopasne bolesti kao što je tifus, oni se sad bave produkcijom nekih novih vrsta vaši, među njima i picajzli". Tuženi je dalje rekao da su, "NATO picajzle veoma ozbiljna i opasna stvar" i da "nemate načina da se oslobodite od toga". Na opasku voditeljke da je Tužilja izjavila da smatra da Tuženi nema osnovno poštovanje prema ženama, Tuženi je odgovorio "ja u njoj ne vidim ženu, ja u njoj vidim NATO komandosa". Zatim je počeo da priča o Tužiljinim zubima i da ona nema zube jer je "ona neke žive organizme dozvoljavala da joj ubacuju u usta i oni izjedaju zubnu gleđ tako da su joj zubi propali".

8. U nastavku razgovora, na pitanje voditeljke da li je gledao jutarnji program u kome je dan pre toga gostovala Tužilja, Tuženi je odgovorio "ne mogu ja da gledam Jelenu Milić, ono što priča duboko je iracionalno i pomalo ludački deluje", kao i "ne usuđujem se da sednem na istu stolicu ako nije bar dezinfekcija izvršena".

Na komentar voditeljke da bi trebalo ženama da pokaže dužno poštovanje, i da je i druge žene, a ne samo Tužilju nazivao i babama, Tuženi je odgovorio "pa na primer ovu Natašu Kandić, pa Sonju Biserko, pa Biljanu Kovačević Vučo, pa Zoranu Mihajlović [...] postoje žene iz kojih prosto isijava zlo, a kad vidim da isijava zlo ja se setim karakondžula, a karakondžule su vrlo uvrežene u srpskom narodu i znate ko su karakondžule, to su zle žene, natprirodna bića, koje ne ubijaju muškarce, ali ih sačekuju noću na mračnim putevima, posebno na raskršćima, uzjašu ih i teraju po celu noć da trče, dok im srce izdrži, dok ne umru, one su ružne, ogaravljene, iskeženih zuba", a na pitanje voditeljke da li zna da ih prepozna odgovorio je "kada vidim ovih pet nabrojanih odmah znam šta je karakondžula".

DOKAZ:

- Snimak emisije "Dobro jutro Srbijo" na TV Happy od 15. avgusta 2018. godine, dostupnu na internet stranici <https://www.youtube.com/watch?v=l4h42wG0wC4> (prilog br. 3);

- Transkript relevantnog dela emisije "Dobro jutro Srbijo", emitovane na TV Happy od 15. avgusta 2018. godine (prilog br. 4).

10. Navodi Tuženog u najvećem delu ne predstavljaju ni sadržajno ni po nameri činjenične iskaze podložne utvrđivanju istinitosti, niti predstavljaju vrednosne sudove za koje se može utvrđivati da li imaju, ili nemaju, dovoljnu činjeničnu osnovu. Umesto toga, navodi Tuženog su po svojoj su prirodi obične uvrede kojima Tuženi iskazuje svoju odvratnost prema Tužilji i tretira je kao osobu koja ne zaslužuje ni najmanje poštovanja.

11. Prikazivanje Tužilje kao "natprirodnog bića, koje noću sačekuje muškarce na mračnim putevima, uzjaše ih i tera po celu noć da trče" po samoj svojoj prirodi ne može predstavljati činjenični navod ili vrednosni sud, jer natprirodna bića opisane ili druge vrste ne postoje.

12. Iz istoga razloga, tvrdnja da Tužilja ima "NATO picajzle" nije činjenični navod ili vrednosni sud, jer ne postoji "polno prenosiva NATO bolest", što je doslovno značenje pojma "NATO picajzle". Kako korišćenje reči "NATO picajzle" nema stvarnu prirodu iskaza o Tužilji kao osobi sa polno prenosivom bolešću, ni reči Tuženog da bi seo na Tužiljinu stolicu samo pod uslovom da je dezinfikovana ne predstavljaju bilo činjenični iskaz o Tužilji bilo vrednosni sud o njoj.

13. Čak i ako bi se navod Tuženog o tome da Tužilja ima "picajzle" tumačio tako da je izrečen kao činjenični iskaz, za utvrđivanje odgovornosti Tuženog za povredu časti i ugleda bilo bi irelevantno da li je taj činjenični iskaz istinit ili ne. Čak i ako bi taj iskaz bio istinit, svejedno bi postojala odgovornost Tuženog za povredu časti i ugleda Tužilje, jer ne postoji javni interes koji bi opravdavao iznošenje tako osetljivog podatka o ličnosti kao što je (hipotetička) polno prenosiva bolest Tužilje. Ako je Tuženi želeo kritikuje, pa i oštro, Tužilju zbog političkih stavova koje ona javno iznosi, za takvu kritiku irelevantno je da li Tužilja ima ili nema polno prenosivu bolest.

14. Tvrdnja Tuženog da je Tužilja "žive organizme dozvoljavala da joj ubacuju u usta" i da su joj "zbog toga zubi propali", ima dva moguća značenja, a u oba slučaja tvrdnja povređuju čast i ugled Tužilje.

- Jedan mogući smisao citiranih reči Tuženog je da je Tužilja mentalno poremećena osoba koja dopušta da bude podvrgnuta eksperimentu "ubacivanja živih organizama u usta". Ako bi taj navod predstavljao činjenični iskaz, ne bi bio istinit.
- Drugo moguće tumačenje citiranih reči Tuženog je da Tužilja upražnjava oralni seks. Takav navod predstavlja običnu uvredu koja nije izrečena sa namerom da predstavlja činjenični iskaz već da Tužilju tretira kao puki seksualni objekat a kod gledalaca da zadovoljava voajerski nagon. Istinitost ili neistinitost tog iskaza je pravno irelevantna, jer za legitimnu kritiku Tužiljinog javnog delovanja irelevantno da li Tužilja upražnjava oralni seks, ili ne.

15. Navod Tuženog da je Tužilja NATO komandos nije izrečen sa namerom da predstavlja činjenični iskaz, jer je kao činjenični iskaz evidentno neistinit. Ako bi se ovaj navod Tuženog tumačio kao vrednosni sud o Tužilji kao osobi koja po zahtevu NATO-a politički deluje protiv Srbije, nedostajala bi mu dovoljna činjenična osnova. Tužiljino angažovanje u oblasti analize unutrašnje, spoljne i bezbednosne politike je u potpunosti samostalno i nije usmereno protiv države Srbije, a naročito ne opravdava poređenje sa "komandosom" (specijalno obučenim vojnikom za vršenje diverzija i sabotaža u toku rata na neprijateljskoj teritoriji).

16. Tuženi je za Tužilju rekao i da "pomalo ludački deluje". Iako bi u nekom drugom kontekstu izjava te vrste mogla da predstavlja vrednosni sud na čije iznošenje u dobroj veri izjavilac ima pravo, u konkretnom slučaju, imajući u vidu ostale navode koje je Tuženi izrekao o Tužilji, navod o tome da Tužilja "pomalo ludački deluje" predstavlja samo još jednu u nizu uvreda čiji je isključivi smisao diskreditovanje Tužilje kao osobe.

IV. Navodi Tuženog imaju lezionu sposobnost

17. Svi iskazi navedeni u odeljku III tužbe imaju lezionu sposobnost. Cilj navoda upotrebljenih od strane Tuženog bila je da kod gledaoca emisije stvori asocijaciju između Tužilje, s jedne strane, i zaraze, zla, ludila, neljudskosti, i neprijateljskog delovanja, s druge strane. Takođe, Tuženi je nastojao da svede Tužilju u percepciji gledalaca emisije na puki seksualni objekat.

18. Korišćenjem reči "picajzle" i "dezinfikovana" (stolica) Tužilac je nastojao da kod gledalaca stvori asocijaciju između Tužilje, s jedne strane, i zarazne bolesti koja se prenosi seksualnim putem, s druge strane. Čast i ugled osobe su evidentno povređeni ako drugi tu osobu asociiraju sa zaraznom bolešću seksualnog prirode.

19. Iskaz da je Tužilja "žive organizme dozvoljavala da joj ubacuju u usta" i da su joj "zbog toga zubi propali" ima lezionu sposobnost bez obzira na to koje od dva moguća značenja je Tuženi želeo da prenese tim rečima.

- Ako reči Tuženog znače da je Tužilja mentalno poremećena osoba (jer dopušta da bude podvrgnuta eksperimentu "ubacivanja živih organizama u usta"), takav iskaz ima lezionu sposobnost na isti način kao i iskaz Tuženog da Tužilja "pomalo ludački deluje", naime u oba slučaja dovodi se u pitanje mentalna stabilnost Tužilje.
- Ako citirane reči Tuženog o ubacivanju živih organizama u usta aludiraju na oralni seks, takav navod ima lezionu sposobnost jer ponižava Tužilju, tj. svodi je na seksualni objekat.

U obe varijante, Tuženi dodatno skreće pažnju javnosti na Tužiljine probleme sa zubima. Jedini smisao tih reči je izrugivanje, jer za legitimnu kritiku Tužiljinog javnog delovanja irelevantno je da li ona ima ili nema probleme sa zubima.

Nazivajući Tužilju "karakondžulom", Tuženi joj oduzima atribute ljudskosti..

20. Navod Tuženog da je Tužilja NATO komandos ima lezionu sposobnost po dva osnova. Najpre, takav iskaz je podoban da povredi čast i ugled Tužilje jer prikazuje Tužilju kao osobu koja deluje protiv svoje države a za silu koju Tuženi i mnogi gledaoci smatraju neprijateljskom. Drugo, iskaz prikazuje Tužilju kao osobu koja postupa onako kako to od nje traže drugi, koji je plaćaju, umesto da stavove koje iznosi u javnosti zastupa svojom voljom, autonomno.

V. Izjave Tuženog su izazvale duševne bolove kod Tužilje

22. Tužilja je usled povrede časti i ugleda trpela, i dalje trpi, duševni bol. Time je Tuženi prouzrokovao nematerijalnu štetu Tužilji. Zakon o obligacionim odnosima definiše nematerijalnu štetu kao nanošenje drugome fizičkog ili psihičkog bola ili straha.

23. Priroda i težina optužbi upućenih na račun Tužilje neminovno ima negativan uticaj na okruženje u kome Tužilja živi. Kao i svaka prosečna osoba kojoj je stalo do svog moralnog ugleda u društvu, Tužilja trpi duševne bolove zbog negativnog stava drugih prema njoj kada je taj stav zasnovan na uvredama, neistinitim činjeničnim iskazima i vrednosnim sudovima bez dovoljne činjenične osnove. Sama brutalnost izraza koje je Tuženi upotrebio je tolika da bi neminovno izazvala duševne bolove kod bilo kog pojedinca na mestu Tužilje, jer navodi da je neko izvor zaraze, zla, ludila, i neprijateljskog delovanja prema svojoj državi dovode do osećaja negodovanja i odvratnosti prema osobi na koju se navodi odnose.

24. Priroda posla koji Tužilja obavlja je dodatni razlog zbog kog navodi Tuženog izazivaju kod Tužilje duševne bolove. Tužilja je javna ličnost angažovana na uticanju na kreiranje spoljne i unutrašnje politike Srbije. Tužilja je posebno aktivna u analizi bezbednosne politike, reforme sektora bezbednosti, i preduzetih mera tranzicione pravde u Srbiji. Stoga, povezivanje Tužilje sa zaraznim bolestima, zlom, ludilom, i neprijateljstvom prema Srbiji onemogućavaju Tužilji da normalno obavlja svoj poziv i potkopava njen kredibilitet u javnosti.

25. DOKAZ:

- Saslušanje Tužilje u svojstvu parnične stranke.

Uvrede Tuženog na račun Tužilje posebno su štetne usled toga što su izrečene na jednoj od najgledanijih televizija u Srbiji a od strane Tuženog kao jedne od najprepoznatljivijih političkih ličnosti u Srbiji. Znatno deo javnosti ima veliki interes za postupke i izjave kojima Tuženi izlazi iz okvira uobičajenog ponašanja. Iz tog razloga, uvrede koje je Tuženi izneo na račun Tužilje imaju veliki odjek u znatnom delu javnosti.

VI. Zahtev za naknadu štete i objavljivanje presude

Prema članu 200 Zakona o obligacionim odnosima, lice kome su povređeni čast i ugled ima pravo na naknadu nematerijalne štete zbog pretrpljene duševne patnje i bolova. Povreda časti i ugleda potiče od izjava Tuženog koje su date tokom njegovog gostovanja u emisiji "Dobro jutro Srbijo" na TV Happy od 15. avgusta 2018. godine.

26. Pravičan iznos na ime naknade nematerijalne štete prouzrokovane Tužilji postupkom Tuženog je 200,000 dinara.

27. Kod odmeravanja novčanog iznosa koji bi trebalo da bude adekvatan učinjenoj povredi, pravična naknada pretrpljene štete treba poći od toga koliko bi sporni iskazi "prema uobičajenim standardima mogli da ostave trag i utisak na okruženje u kome tužilac živi" i da je tužiocu "narušen kako politički, tako i poslovni ugled" (Presuda Višeg suda u Beogradu, br 5 PZ. 125/11, od 18. oktobra 2012. godine, str. 9, potvrđena presudom Apelacionog suda u Beogradu, Gž. 323/13, od 6. marta 2013. godine). U odnosu na trag i utisak koji su sporni naslovi i tekstovi ostavili na okruženje u kom Tužilja živi, važi sve što je napisano u pasusima 2223-2425 ove tužbe, u okviru odeljka V ("Izjave Tuženog su izazvale duševne bolove kod Tužilje").

29. Iznos pravične naknade nematerijalne štete zavisi i od toga koliki je deo javnosti kod kog je tužiocu povređen ugled. Ovaj zaključak proizilazi iz pravnog stava Apelacionog suda u Beogradu, da na visinu dosuđenog iznosa utiče to što je "povreda učinjena u javnom glasilu sa visokim tiražem koji ima i internet izdanje" te da je tekst "objavljen na naslovnoj strani " (Apelacioni sud u Beogradu, br. Gž. 323/13, od 6. marta 2013. godine, str. 4). U ovom slučaju, po analogiji, radi se o mediju sa nacionalnom frekvencijom za emitovanje televizijskog programa, i o konkretnoj emisiji sa velikom gledanošću. Dodatno, naročit interes koji postoji u znatnom delu javnog mnjenja za istupe Tuženog povećava krug javnosti u kom uvredljive izjave povređuju ugled Tužilje.

DOKAZ:

30. - **XXX [O GLEDANOSTI TV Happy]** (prilog br. 5).

31. Prema članu 199 Zakona o obligacionim odnosima, "sud može narediti, na trošak štetnika, objavljivanje presude, odnosno ispravke, ili narediti da štetnik povuče izjavu kojom je povreda učinjena, ili što drugo čime se može ostvariti svrha koja se postiže naknadom." Stoga Tužilja traži da se uvod i izreka presude objave u dva dnevna lista sa velikim tiražem, koji se čitaju na čitavoj teritoriji Republike Srbije, da bi se javnost informisala o tome da izjave Tuženog predstavljaju uvrede na račun Tužilje, koje nisu zasnovane na istini, i da je sud oglosio Tuženog krivim za povredu ugleda i časti Tužilje.

VII. Tužbeni zahtev

S obzirom na gore navedeno, Tužilac predlaže da sud donese sledeću

PRESUDU

I UTVRĐUJE SE da je tuženi Vojislav Šešelj, tokom svog gostovanja u emisiji "Dobro jutro Srbijo" na TV Happy od 15. oktobra 2018. godine povredio pravo na čast i ugled ličnosti tužilje Jelene Milić.

II OBAVEZUJE SE tuženi da tužilji na ime naknade nematerijalne štete u vidu pretrpljenih duševnih bolova **i straha** zbog povrede ugleda i časti isplati [REDACTED] dinara, sa zakonskom zateznom kamatom od dana donošenja ove presude, u roku od 15 dana od dana prijema presude, pod pretnjom prinudnog izvršenja.

III OBAVEZUJE SE tuženi da objavi uvod i izreku presude u dnevnom listu "Politika", u roku od osam dana od dana pravosnažnosti ovde presude.

IV OBAVEZUJE SE tuženi da tužilji u roku od 15 dana od dana prijema pravosnažne presude naknadi sve troškove postupka, koliko budu iznosili, pod pretnjom prinudnog izvršenja.

VIII. Predlog vremenskog okvira

32. Tužilac u skladu sa odredbom člana 308. Zakona o parničnom postupku predlaže da se glavna rasprava okonča u roku od 6 meseci na 2 ročišta. Tužilac zadržava pravo da do roka određenog pomenutom odredbom izmeni svoj predlog vremenskog okvira.

IX. Troškovnik

33.

Tužilac zahteva sledeće troškove:

- za sastav tužbe po AT iznos od [REDACTED] dinara
- trošak sudske takse za podnošenje tužbe i trošak sudske takse na prvostepenu odluku po odluci suda.

U Beogradu, 31. oktobra 2018. godine

advokat Bogdan Ivanišević

Prilozi:

- Punomoćje;
- Izvod sa internet stranice www.ceas-serbia.org/sr/projekti, sa podacima o svim projektima CEAS-a, donatorima i sredstvima koja su donirana u cilju sprovođenja projekata (prilog br. 1);
- Kopija članka "Jelena Milić: The Audacious Atlanticist" [bez označenog datuma], www.politico.eu/list/politico-28-class-of-2017-ranking/jelena-milic/, sa prevodom na srpski jezik (prilog br. 2);
- Snimak emisije "Dobro jutro Srbijo" na TV Happy od 15. avgusta 2018. godine, dostupnu na internet stranici <https://www.youtube.com/watch?v=14h42wG0wC4> (prilog br. 3);
- Transkript relevantnog dela emisije "Dobro jutro Srbijo", emitovane na TV Happy od 15. avgusta 2018. godine (prilog br. 4).
- XXX [O GLEDANOSTI TV Happy] (prilog br. 5).